

ASKER OG BÆRUM TINGRETT

Dok 1

Justis og Beredkapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.

0030 Oslo

Deres referanse

Vår referanse

Dato

16-198145ADM-AHER/ADM

31.05.2017

Høringsuttalelse – NOU 2016: 24 Ny straffeprosesslov

Vi viser til departementets høringsbrev datert 5. desember 2016. Vi har følgende merknader til utredningen om ny straffeprosesslov. Våre merknader følger kapitlene i utredningen.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi – kapittel 6

Vi er enige med utvalget i at det er behov for en bred IKT-opprustning innenfor straffesaksfeltet. Digitalisering er en nødvendig følge av samfunnsutviklingen. Det må være mulig for de involverte å kommunisere med domstolen elektronisk, innenfor et sikkert system. Vi støtter forslaget om å legge opp til elektronisk forkynning som alternativ til postforkynning.

En digitalisering av saksbehandlingen, med blant annet lyd- og billedopptak under rettsmøtene, vil gjøre det nødvendig med bistand til dommerne fra administrativt personale. Dommeren som administrerer forhandlingene må få nødvendig tid til å konsentrere seg om de mange oppgavene som knytter seg til prosessledelsen og gjennomføringen av forhandlingene.

For at ordningen med lyd- og billedopptak skal fungere tilfredsstillende, må kvaliteten på utstyret være meget god.

Påtalemyndigheten og dens virksomhet – kapittel 8

Vi støtter forslaget om at aktor må frafalle punkter i tiltalen, dersom ikke bevisene holder. Dette gir en ryddigere situasjon enn der aktor legger ned påstand om frifinnelse.

Den adgangen som statsadvokatene får til å delegerer til politiadvokatene å møte i retten, må ikke brukes til å løse ressursproblemer innenfor påtalemyndigheten. Saker med spørsmål om prøveløslatelse fra forvaring eller forlengelse av forvaring er eksempler på saker som fremdeles bør aktoreres av statsadvokater. Dette er alvorlige og spesielle saker, som krever særlig innsikt og erfaring.

Postadresse
Postboks 578, 1302 Sandvika

Sentralbord
67 57 65 00

Saksbehandler
Ina Fretheim

Bankgiro

Organisasjonsnummer
974705753

Kontoradresse
Malmskriverveien 2, Sandvika

Telefaks
67 57 65 57

Telefon
67 57 65 04

Ekspedisjonstid
0800-1545 (1500)

Internett/E-post
www.domstol.no
abtingrett@domstol.no

Mistenkte og forsvareren – kapittel 9

I lovforslaget § 3-12 foreslås retten til offentlig oppnevnt forsvarer i politiavhør avgrenset til saker hvor det "kan bli spørsmål om å idømme ubetinget fengsel, samfunnsstraff eller ungdomsstraff". Utvalget har gitt uttrykk for at det avgjørende skal være hvordan politi og påtalemyndighet vurderer reaksjonsspørsmålet Avgrensningskriteriene vil kunne være vanskelig å praktisere for den dommeren som får en begjæring om oppnevning, og vil kunne gjøre det nødvendig å innhente skriftlig uttalelse fra påtaleansvarlig i saken. Dette vil kunne gjøre oppnevningsprosessen mer tids- og arbeidskrevende enn den er i dag, både for domstolen og påtalemyndigheten.

Lovforslaget § 3-14 første ledd bokstav a gir en ubetinget rett til forsvarer ved rettslig avhør. Også pådømmelse etter lovforslaget § 36-1 om forenklet behandling vil innebære at det gjennomføres et rettslig avhør. Samtidig fremgår det av lovforslaget § 3-17 at i disse tilfelle er ikke retten til forsvarer ubetinget. At retten til forsvarer ikke gjelder ved alle rettslig avhør bør fremgå av bestemmelsen i § 3-14 første ledd bokstav a.

I dag avgjøres tilståelsessakene etter straffeprosessloven § 248 hurtig og kostnadseffektivt, samtidig som den prosessøkonomiske besparelsen gir uttelling for den siktede, som får tilståelsesrabatt. Vår erfaring er at det tar lengre tid å få opp en tilståelsessak med forsvarer, fordi man da må finne et tidspunkt som passer både for retten og forsvareren. Mens de langt fleste tilståelsessakene i dag gjennomføres uten at det er oppnevnt forsvarer, er det grunn til å tro at det vil måtte oppnevnes forsvarer i flertallet av sakene som behandles i medhold av lovforslaget § 3-17. Lovforslaget er ikke begrunnet med folkerettslige forpliktelser. Forslaget vil innebære at saksbehandlingstiden i denne type saker sannsynligvis vil øke. Det offentlige kostnader ved tilståelsessaker vil også øke betydelig. Saker som går uten offentlig oppnevnt forsvarer i dag er tilfeller hvor den siktede har gitt en uforbeholden tilståelse, samtykket i tilståelsespådømmelse og hvor straffeforslaget er fengsel i inntil seks måneder.

Påtalemyndigheten har i forkant kommet med begrunnet forslag til straff, som normalt er underbygget med henvisning til rettspraksis. Straffeforslaget blir foreholdt siktede i forbindelse med innkalling til tilståelsespådømmelse, og den konkrete straffutmålingen gjøres av en fagdommer. Etter tingsrettens vurdering skjer behandlingen av disse sakene i dag på tilstrekkelig betryggende måte. Ulempene ved lovforslaget overstiger den fordel som det innebærer for siktede med forsvarerbistand i disse mindre alvorlige straffesakene.

Fornærmede, etterlatte, skadelidte og bistandsadvokaten – kapittel 10

Tingretten er enig med utvalget i at det er behov for en hjemmel til unntaksvis å kunne unnlate å oppnevne bistandsadvokat ved lovbruddskategorier som i utgangspunktet gir rett til bistandsadvokat, jf § 4-9 femte ledd i lovforslaget.

Tingretten støtter også forslaget i § 4-11 tredje ledd om at bistandsadvokatoppdraget kan avgrenses. Særlig i langvarige saker kan det fremstå som unødvendig at bistandsadvokaten må følge hele bevisførselen. Det samme gjelder der det avklares før eller ved begynnelsen av hovedforhandlingen at fornærmede ikke vil kreve erstatning. Da bør bistandsadvokaten kunne dimitteres på et tidlig tidspunkt.

Domstolene. Rettens sammensetning – kapittel 11

Vi slutter oss til utvalgets vurderinger og forslag i kapittel 11.4.2.1 om tingrettens sammensetning utenfor hovedforhandling. Vi er herunder enige i at tingretten fremdeles bør behandle tilståelsessaker uten meddommere. Dette er etter vår oppfatning fullt forsvarlig, samtidig som det vil være forsinkende og ressurskrevende dersom retten også i slike saker skal settes med meddommere.

Det er noe uklart hvordan utvalget tenker seg praktiseringen av regelen i lovforslaget § 5-11 tredje ledd om at retten ikke av eget tiltak prøver om saken er bragt inn for riktig domstol, hvis mistenkte møter. I spesialmotivene på side 563 er det sagt at retten bare prøver om det er adgang til å fravike vernetingsreglene i tilfeller der mistenkte eller et vitne protesterer, eller hvor mistenkte uteblir uten å gi samtykke. Praktisert etter sin ordlyd synes dette å kunne medføre at godt planlagte hovedforhandlinger kan måtte utsettes og berammes på nytt i en annen domstol og alle de fremmøtte sendes hjem. Hvis man skal beholde en slik bestemmelse, kunne en mer nærliggende mulighet være å gi dem en frist for å reise innvendinger (for eksempel "uten ugrunnet opphold etter at de er stevnet" eller lignende).

Innsyn – kapittel 12

Etter lovforslaget § 6-9 kan begjæring om innsyn rettes til påtalemyndigheten "eller vedkommende domstol som har behandlet saken". Det vil etter vår vurdering være hensiktsmessig å presisere, i lovteksten eller i hvert fall i motivene, at henvendelsen i første omgang rettes til påtalemyndigheten/politiet for dokumenter innhentet eller produsert av dem. Nødvendigheten av en slik presisering øker med forslaget om at retten skal få kopi av alle sakens opplysninger under saksforberedelsen og således vil kunne sitte med dokumentene når innsyn begjæres. Domstolen bør for slike opplysningers vedkommende først komme inn dersom politi og påtalemyndighet nekter innsyn. Det er bare der det er retten som har produsert dokumentene, det vil si dommer og kjennelser samt opptak av rettsforhandlingene, at det synes naturlig at henvendelser om innsyn rettes direkte til retten.

I den grad innsynsbegjæringer skal kunne rettes til domstolene, må det tas hensyn til det merarbeidet som det vil kreve å behandle slike begjæringer. Vi antar at et slikt merarbeid vil kunne bli betydelig, iallfall dersom innsynsbegjæringer i alle tilfeller skal kunne rettes direkte til domstolene. Dette må man ta hensyn til ved vurderingen av de økonomiske og administrative konsekvensene av lovforslaget.

Bevis – kapittel 13

Under punkt 13.3.6 drøfter utvalget betydningen av at opplysninger som er omfattet av bevisforbud, er blitt offentlig kjent.

I RT-2012-268 uttalte Høyesterett seg om adgangen for domstolen til å bygge på opplysninger som er undergitt bevisforbud, men som likevel er blitt alminnelig kjent.

Utvalget er uenig med Høyesterett og mener at det ikke bør være adgang til at informasjon som er undergitt bevisforbud, skal kunne legges til grunn for en avgjørelse fordi opplysningene er alminnelig kjent. Utvalget uttaler at terskelen bør legges vesentlig høyere enn det Høyesterett gjorde. Vi er uenig med utvalget på dette punkt. Vi er bekymret for

tilliten til domstolene, dersom de ikke skal kunne vektlegge opplysninger som er alminnelig kjent.

I §§ 7-2 og 7-3 i lovforslaget får retten en forsterket plikt til å føre kontroll med bevisføringens relevans og forholdsmessighet, og til å foreta bevisavskjæring. Dersom en her skal få til et kulturskifte, slik det etterlyses i utredningen, må alle aktører bidra. Det er viktig at både påtalemyndigheten og forsvarerne i praksis forholder seg til at bevis uten relevans ikke skal påberopes.

§ 7-2 om partenes rett til fri bevisføring inneholder ingen begrensning om at bevisene skal være relevante og forholdsmessige. Dersom betydelige tidsbesparelser og andre ressursbesparelser skal bli en realitet, er det ikke tilstrekkelig at loven kun viser til rettens ansvar for at bevisføringen ikke blir uforholdsmessig omfattende.

Det følger av lovforslaget § 10-4 tredje ledd at ordningen med vitneforsikring ikke foreslås videreført. I Asker og Bærum tingrett har vi god erfaring med at vitner avkreves forsikring før de gir forklaring. Vi er av den oppfatning at slik forsikring har en verdi som anbefales videreført.

Etterforskning og tvangstiltak – kapittel 14

I henhold til lovforslaget § 15-2 tredje ledd skal mistenkte ikke kunne holdes fengslet i mer enn tre måneder etter denne bestemmelsen. Tanken om å begrense fengslingstiden og sette frister som medvirker til at etterforskningen får tilstrekkelig fremdrift, er god. Spørsmålet er om en absolutt tidsfrist, uten unntak, er nødvendig og hensiktsmessig for å oppnå den ønskede effekten. Det er eksempler på saker hvor betydelig fare for forspillelse av bevis foreligger langt utover en tidsramme på tre måneder, og hvor det kan få merkbare konsekvenser for etterforskningen og pådømmelse om siktede løslates.

Bestemmelsen trenger i alle fall en klargjøring. Skal den forstås slik at den også rammer tilfeller hvor det fremkommer nye bevis i fengslingsperioden som vil kunne forspilles? Og hva med tilfeller hvor det fremkommer nye siktelsesposter med tilknyttede bevis som vil kunne forspilles?

Lovforslaget § 15-5 andre ledd skjerper kravene for fengsling på grunnlag av gjentakelsesfare. Vi har ingen bemerkninger til at adgangen til å fengsle på dette grunnlaget blir strengere, men etterlyser en klargjøring av hva som ligger i de begrepene som brukes, og hvor terskelen for fengsling skal gå. Vil eget narkotikamisbruk og kriminalitet i tilknytning til dette kunne omfattes av å utsette "noens liv, helse eller frihet for fare"? Vil gjentatte innbrudd, eventuelt i form av organisert kriminalitet, anses som "lovbrudd av samfunnsskadelig eller særlig plagsom art"? I merknadene til bestemmelsen på side 602 i utredningen henvises til den typen straffebud som fremgår av straffeloven § 62. Hvis meningen er å begrense fengslingsadgangen til de forholdene som omfattes av denne bestemmelsen, bør det komme tydeligere frem.

I lovforslaget § 15-15 om fremstilling for fengsling er den generelle fristen for fremstilling etter pågrepelse skjerpet fra tre dager etter pågrepelse til to dager. Dette får konsekvenser for

domstolenes rutiner med tanke på fengslingsvakter i helger og på helligdager. De økonomiske og administrative effektene av lovforslaget må tas i betraktning.

I følge lovforslaget § 15-16 kan siktede gi avkall på å være til stede i rettsmøter til behandling av begjæring om forlengelse av fengsling og samtykke til at behandlingen skjer skriftlig. Det er også hjemmel for at siktede er til stede via videolink, jf lovforslaget § 31-1. Den samme regelen gjelder i dag.

Det er uklart hva utvalget mener skal være reglene når det gjelder førstegangsfengsling. I RT-2013-766 kom Høyesterett til at siktede må kunne gi avkall på å være til stede i rettsmøtet, selv om dette ikke fremgår av loven. Skal dette fortsatt gjelde? Hvis siktede først kan gi avkall på å være til stede, bør ikke han/hun også kunne samtykke til det mindre; deltakelse via videolink? Slik bestemmelsen i utkastet § 31-1 er utformet, er det aldri anledning til å benytte videolink ved førstegangsfengsling, jf § 15-15.

Det er i dag også en viss anledning til å avholde rettsmøte, hvis siktede er for syk til å møte, jf LB-2011-180554 og RT-2011-589. Det ville være en fordel om disse særlige situasjonene ble vurdert og regulert i arbeidet med ny lov.

Når det gjelder spørsmålet om beslagsforbud, jf punkt 14.8.3.3 i utredningen, vil vi understreke at domstolene trenger bistand til å gjennomgå store beslag og derved har behov for et eksternt apparat med teknisk ekspertise. Bistanden bør organiseres på en måte som gjør at den er uavhengig av politi- og påtalemyndighet. Tilsvarende problemstilling gjelder for øvrig også ved gjennomgang av store beslag i sivile saker, jf tvisteloven kapittel 28.

Påtalevedtak - kapittel 16

Utvalget foreslår at mistenkte skal kunne bringe spørsmålet om saken fremmes med tilstrekkelig hurtighet inn for domstolene, jf § 28-1 i lovforslaget. Vi er enige i at det bør være frister for avgjørelse av påtalespørsmålet, men støtter ikke forslaget om rettslig kontroll av fristen. Å legge kontrollen til domstolene reiser motforestillinger både av prinsipiell og praktisk art.

Etter vårt syn peker utvalgets mindretall på sentrale motforestillinger mot en slik rettslig kontroll. Den vil bryte med den tilbaketrunkne rollen som domstolene har og bør ha under etterforskning av straffesaker. Mistenktes inntrykk vil lett kunne være at domstolen har tatt stilling til skyldspørsmålet, hvis domstolen kommer til at det skal etterforskes videre.

Vi mener at en klage til overordnet påtalemyndighet både vil være bedre i tråd med de alminnelige prinsippene som vår prosessordning bygger på og mer hensiktsmessig/effektiv. Etter vårt syn vil statsadvokaten ha langt bedre forutsetninger for å kunne vurdere fremdriften i saken enn domstolen. Ikke minst vil dette gjelde i mer omfattende saker.

Generelle regler om rettens saksbehandling og avgjørelser – kapittel 17

Vi mener å kunne konstatere at tidsbruken under vanlige hovedforhandlinger er blitt lengre i sammenlignbare saker i løpet av det siste ti-året. Det gjelder også saker av "normal" størrelse, én- til firedagers saker. Det er først og fremst bevisføringen i form av eksaminasjon av tiltalte og vitner som legger beslag på mer tid, ved at forsvarer så vel som aktor bruker mer tid på

innledende, generelle spørsmål og mer tid på å få frem informasjon av liten eller ingen verdi for sakens avgjørelse. I praksis er det i mange tilfeller vanskelig for dommeren å avskjære og begrense unødvendig eksaminasjon, fordi man ofte bruker lengre tid på å gripe inn på denne måten enn det man kan regne med å spare inn.

Etter vårt syn er det derfor helt nødvendig med en holdningsendringer hos alle aktører. Det bør i denne sammenheng bli mer rom for og mer forståelse for å tenke proporsjonalitet.

Vi er enige i motforestillingene mot å pålegge mistenkte/forsvarer å forhåndsavklare hvilke anførsler som vil bli fremmet og hvilke deler av faktum som vil bli bestridt. Det selvinkrimineringshensynet som utvalget beskriver i utredningen, tilsier etter vårt syn at § 34-4 i lovforslaget om forsvarerens tilsvær går for langt. Det er etter vår vurdering ikke grunnlag for å trekke sammenlikningen med sivile saker så langt at man bør utforme tilnærmet like regler på dette punktet. Forslaget innebærer at forsvarer som hovedregel skal inngi tilsvær som bør omfatte informasjon om omtvistet faktum og juss. Vi mener at det må være tilstrekkelig at retten etter en konkret vurdering kan be om slikt tilsvær. Et forhold som det vil være praktisk at forsvarer tar med i tilsværet, forutsatt at det er forenlig med forsvareroppdraget, er imidlertid hvilket poster som eventuelt er erkjent, dersom tiltalen omhandler flere poster. Det kan være praktisk at dette tydeliggjøres.

Til forslaget om rettens tilgang til sakens dokumenter (§ 34-1 i lovforslaget) vil vi bemerke at en normalordning der påtalemyndigheten sammen med tiltalebeslutningen sender retten et dokumentutdrag som omfatter alt som kan antas å kunne være av betydning for pådømmelsen, vil innebære et betydelig merarbeid både for aktor, for retten og for forsvarer. Vi tror ikke at merarbeidet og tidsbruken vil oppveies av mer effektivt gjennomførte hovedforhandlinger. Vi støtter her mindretallets standpunkt. Men enkelte dokumenter bør kunne sendes retten på forhånd. Det gjelder særlig rettspsykiatriske rapporter. I saker om forlengelse av og prøveløslatelse fra forvaring bør retten også få tilsendt den eller de opprinnelige dommene. Det bør videre være en adgang for retten til å be om forhåndsopplysninger som nevnt i § 34-1 i lovforslaget.

Vi foreslår at det nedfelles en plikt for påtalemyndigheten til å sende med et forslag til tidsplan i § 34-1 i lovforslaget. I dag får man indirekte en (ufullstendig) tidsplan gjennom tidspunktene som føres opp for det enkelte vitne i bevisoppgaven. Plikt til å sende inn en egen tidsplan som omfatter samtlige elementer i hovedforhandlingen, etter mønster fra tvisteloven, vil både bevisstgjøre aktor og forsvarer under saksforberedelsen og gi dommeren et bedre styringsverktøy under avviklingen av hovedforhandlingen.

Vi nevner også muligheten for at påtalemyndighetens oversendelse av tiltalebeslutning ledsages av en påtegning som gir noe informasjon av betydning for rettens forberedelse til hovedforhandlingen, jf påtegningene som følger begjæringer om tilståelsespådømmelse og andre begjæringer i enedommersaker.

Vi deler ikke mindretallets syn på adgangen til å fremlegge bare de delene av tiltaltes politiforklaring som foreholdes tiltalte under hovedforhandlingen. Avgjørende praktiske hensyn tilsier at når det dreier seg om omfattende utdrag, må teksten kunne fremlegges og

ikke bare leses opp. Vi støtter heller ikke mindretallets vurdering når det gjelder "netto-utdrag", og den praksis som Høyesterett la opp til i 2016 (HR-2016-612-U), bør videreføres.

Når det gjelder forslaget om oppdeling av forhandlingen og avgjørelsen (§ 30-4 i lovforslaget) mener vi at det er ønskelig med presisering av i hvilken grad den samme rett må fortsette behandlingen etter at ett spørsmål er avgjort. Eventuelt kan det i lovtekst eller i forarbeidene sies at spørsmålet kan overlates til rettens konkrete vurdering.

Tingrettens behandling av straffekravet – kapittel 18

Vi støtter i all hovedsak utvalgets synspunkter på tingrettens behandling av straffekravet.

Etter lovforslaget § 34-9 annet punktum er det adgang til å avholde saksforberedende rettsmøte uten at tiltalte, fornærmede og etterlatte innkalles, når deres tilstedeværelse ikke er nødvendig. Vi oppfatter imidlertid lovforslaget § 31-2 annet ledd annet punktum slik at mistenkte skal varsles også til disse rettsmøtene. Vi forstår det videre slik at mistenkte vil ha rett til å møte i saksforberedende møter jf § 3-1 i lovforslaget. I dag anses ikke saksforberedende møter som rettsmøter, og siktede har ikke noen ubetinget rett til å være til stede. Det bør klargjøres om mistenkte skal ha rett til å være til stede på slike møter i fremtiden. En ubetinget rett til å møte vil kunne være upraktisk i en del tilfeller.

Vi slutter oss til utvalgets forslag til § 34-11 om felles saksframstilling, herunder at felles saksframstilling kan benyttes som en del av rettens avgjørelsesgrunnlag. Dette er et godt virkemiddel for å konsentrere og effektivisere behandlingen av saken.

Vi støtter også utvalgets forslag til § 35-3 tredje ledd tredje punktum, som gir adgang til å presentere bevis under innledningsforedraget. I visse sakstyper vil det for eksempel være praktisk at retten gis en gjennomgang av illustrasjonsmapper e.l.

Når det gjelder forenklet behandling (tilståelsespådommelse) foreslår ikke utvalget endringer i kravene til mistenktes forklaring. Med unntak for saker som gjelder kjøring i påvirket tilstand og kjøring uten gyldig førerkort, vil det etter utvalgets forslag fortsatt være krav om "uforbeholden tilståelse". Utvalget mener skylderkjennelse ikke bør benyttes som generelt kriterium for forenklet behandling. Dette er vi i utgangspunktet enig i. Det bør likevel vurderes om skylderkjennelse kan være tilstrekkelig for tiltaleposter som i seg selv ville være et bøteforhold. Vi peker i denne sammenheng på at et forelegg vil kunne vedtas, selv om ikke mistenkte husker forholdet. I tilståelsessaker som omhandler mange poster er vår erfaring at siktede kan ha problemer med å kunne avgi en uforbeholden tilståelse for mindre alvorlige forhold som ligger tilbake i tid, eksempelvis når det gjelder brudd på legemiddellovens bestemmelser om bruk og besittelse av narkotika.

Vi er enig i at forenklet behandling ikke bør kunne skje ved skriftlig behandling.

Anke – kapittel 20

Når det gjelder innholdet i anken, er vi enige i at det bør stilles strengere krav enn i dag. Vi lurer likevel på om § 37-6 bokstav d i utkastet går litt langt. Hvis den blir praktisert strengt, kan den føre til utfordringer i enkelte saker. Avhengig av sakstype og den enkelte tiltalte vil

det i enkelte tilfeller kunne være krevende å være svært konkret på beskrivelsen av hvilke faktiske forhold som tilsier at det er begått en feil.

Gjenåpning – kapittel 22

Utvalget foreslår en utvidelse av tingrettens kompetanse til å prøve Gjenopptakelseskommisjonens avgjørelser ved gyldighetssøksmål. En adgang til å gjenåpne rettskraftige dommer er viktig for å sikre at ingen skal dømmes uskyldig, at domfellelser skal være resultat av forsvarlig behandling og at avgjørelsene er i overensstemmelse med loven. Gjenåpningsadgangen må likevel ikke gjøres videre enn det som er nødvendig for å ivareta disse hensynene. Ved å utvide prøvingskompetansen kan man risikere å åpne for stadige omkamper om riktigheten av den opprinnelige rettskraftige dommen. For fornærmede og andre involverte vil det være viktig å kunne legge saken bak seg, noe som ikke er så lett hvis den rettskraftige dommen stadig kan utfordres. Også for samfunnets bruk av ressurser vil det være viktig at saker på et eller annet tidspunkt kan avsluttes, når det ikke er noen realistisk mulighet for at avgjørelsen kan bli endret. Når man har en rettskraftig dom, som kanskje allerede er prøvd i tre rettsinstanser, og en avgjørelse av gjenåpningsspørsmålet fra Gjenopptakelseskommisjonen, bør det være tilstrekkelig med en prøving som sikrer at kommisjonens avgjørelse ikke har helt grunnleggende svakheter. Slik sett fremstår begrensningene som Høyesterett fastsatte i RT-2012-519 som fornuftige.

Vi vil reise spørsmål om hvilket behov det reelt sett er for å utvide domstolenes prøvingskompetanse. Det må uansett presiseres nærmere hva som ligger utvalgets forslag til begrensning i § 41-24 første ledd om at kommisjonens bevisbedømmelse bare kan vurderes i "særlige tilfeller". Utredningen gir liten veiledning om hva som skal til for at retten også skal kunne prøve kommisjonens bevisbedømmelse.

Gjenopptakelseskommisjonen ble i sin tid opprettet som et alternativ til prøving av gjenåpningsspørsmålet i tingretten og utgjør derfor i realiteten første instans i gjenåpningssaker. Vi vil derfor reise spørsmålet om avgjørelser av gjenopptakelseskommisjonen bør fremmes direkte for lagmannsretten.

Private straffesaker – kapittel 24

Vi støtter fullt ut forslaget om å avvikle ordningen med private straffesaker. Vi er enige med utvalget i at straffeforfølgning rent prinsipielt bør være en statsoppgave. Videre er det vår erfaring at ordningen i stor utstrekning har vært benyttet av kverulanter, slik regelutvalget i Domstoladministrasjonen tidligere har pekt på.

Sivile krav – kapittel 25

Behandling av sivile krav i en straffesak kan ofte være krevende. Vi støtter de forslagene som innebærer at kravene må forberedes bedre enn hva tilfellet ofte er i dag.

Vi er enige i at det knytter seg utfordringer til dagens ordning der man skal behandle erstatningskrav selv om tiltalte frifinnes. Selv om de ulike kravene til bevis tydeliggjøres i dommen, er det en åpenbar risiko for at den strafferettslige frifinnelsen blir utfordret. Det danner seg fort en oppfatning i samfunnet om at vedkommende jo var skyldig likevel. Et system basert på et ensrettingsprinsipp fremstår derfor som et fornuftig forslag.

Sakskostnader – kapittel 26

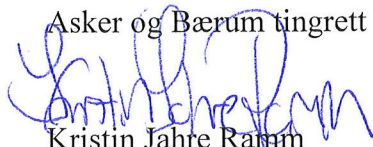
Vi er enige med utvalget i at lovens utgangspunkt bør være at mistenkte som hovedregel ikke bør pålegges å erstatte sakskostnadene og slutter oss til den begrunnelsen som utvalget gir for endringsforslaget på side 507 og 508 i utredningen.

Erstatning etter straffeforfølgning – kapittel 27

Vi støtter forslaget om at kravene fremdeles bør håndteres av Statens sivilrettsforvaltning. For de sakene som bringes videre til domstolen, har vi god erfaring med den saksbehandlingen og ryddingen i saken som Sivilrettsforvaltningen har gjort.

Selv om det kan reises særlige spørsmål knyttet til juridiske personer, er vi skeptiske til forslaget om en skjønnsmessig avgrensning, slik utvalget foreslår i § 45-6. Uberettiget forfølgning kan ha store konsekvenser også for juridiske personer. Den skjønnsmessige grensedragningen av hvilke juridiske personer som faller utenfor/innenfor erstatningsordningen, vil etter vårt syn være vanskelig. Vi mener at også saker som berører juridiske personer bør behandles av Sivilrettsforvaltningen før de eventuelt bringes inn for domstolene. Sivilrettsforvaltningen bør gjennom sin erfaring ha opparbeidet seg en god kompetanse også på de mer kompliserte spørsmålene som disse sakene kan reise. Ut fra vår erfaring gjør Sivilrettsforvaltningen et grundig og nyttig arbeid i denne type saker. Det er ofte svært mange detaljer knyttet til utmåling, og vurderingene fra Sivilrettsforvaltningen er særdeles nyttige å ha, dersom saken bringes videre inn for domstolen. Vi tror at en ordning der Sivilrettsforvaltningen også behandler saker etter straffeforfølgning mot juridiske personer vil være mest effektivt sett.

Asker og Bærum tingrett

Kristin Jahre Rasmussen

sorenskriver